

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2018-0000101811

Uw brief (kenmerk)
31 mei 2018

Bijlage: 3

Datum

Betreft beslissing op uw Wob verzoek inzake de Verdelingswet dan wel Herstelwet
Indonesië

Geachte

Met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) hebt u mij gevraagd om informatie over de Herstelwet dan wel Verdelingswet Indonesië, zoals nader is omschreven in uw verzoek.

Procedure

Uit telefonisch overleg met u is gebleken dat u met uw verzoek het oog heeft op alle informatie die samenhangt met het onderwerp van uw verzoek en dat u dus prijs stelt op alles wat nog in het departementale archief aanwezig is. Ik heb u daarbij laten weten dat het betrokken onderwerp onder de verantwoordelijkheid van de ministerie van Buitenlandse Zaken valt en dat in de regel documenten na verloop van twintig jaar worden overgebracht van het departementale naar het Nationaal archief.

Inventarisatie

Ik heb een intern overzicht aangetroffen van de historie van de herstelbetalingen Indonesië (ongedateerd), inclusief verwijzing naar de vindplaats van de bronnen hierover in het Nationaal Archief. De Wob staat niet aan openbaarmaking van dit document in de weg.

In het archief heb ik verder twee documenten aangetroffen die al openbaar zijn, maar die ik u niettemin toestuur. Naast de Miljoenennota 1970 (bijgevoegd bijlage 10) betreft het een krantenartikel uit 1969.

Besluit

Ik kom tegemoet aan uw verzoek door openbaarmaking van het hiervoor bedoelde overzicht.

DE MINISTER VAN FINANCIËN,
namens deze,

mr. O.F.V. de Bruijne
De plv. directeur Bestuurlijke en Juridische Zaken

Deze brief is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond van die wet kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de minister van Financiën, ter attentie van de directie Bestuurlijke en Juridische Zaken, Postbus 20201, 2500 EE Den Haag. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en dient ten minste het volgende te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt;
- d. een opgave van de redenen waarom u zich met het besluit niet kunt verenigen.

Historie herstelbetalingen Indonesië

Vanaf de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië in 1949 verslechterde de verhouding tussen Nederland en zijn voormalige kolonie gestaag.

In 1956 leidde dit er toe dat Indonesië mededeelde zich niet langer gebonden te achten aan de ter Ronde-tafel-conferentie gesloten overeenkomsten. Daarop volgde het Indonesische besluit om de bij de soevereiniteitsoverdracht aanvaarde schulden aan Nederland en de Nederlandsche Bank, alsmede de schulden uit hoofde van Nederlands-Indische obligatieleningen welke door de Nederlandse Staat waren gegarandeerd, niet langer te erkennen en dus ook niet meer te betalen. Voorts werd ingevolge een besluit van de centrale regering te Djakarta de leningsdienst van de autonome ressorten t.o.v. Nederland gestaakt. In 1958 werd de betaling van pensioenen en wachtgeld aan gewezen ambtenaren van Nederlandse nationaliteit geheel beëindigd, nadat al sinds 1956 van Indonesische zijde allerlei eenzijdige kortingen werden toegepast. De Nederlandse overheid besloot daarop deze pensioenen en wachtgeld in afwachting van een regeling met Indonesië voor haar eigen rekening uit te keren. De kosten daarvan bedroegen tot 1967 ca. f 800 mln. De totale schade van Nederland en de Nederlandsche Bank als gevolg van de Indonesische maatregelen werd eind 1966 begroot op f 1,9 mld.

Inmiddels hadden de Indonesiërs in verband met de politieke ontwikkelingen vanaf december 1957 een reeks maatregelen genomen, waardoor aan de Nederlandse economische activiteiten in Indonesië over bijna de gehele linie een einde werd gemaakt. Deze maatregelen leidden er bijvoorbeeld toe dat Nederlanders niet langer zelfstandig handelstransacties konden afsluiten. Ook werd de nakoming van - overigens volledig erkende - betalingsverplichtingen (w.o. exportkredieten) aan Nederland opgeschort. Na aanvankelijke onderbeheerstelling werden op 31 december 1958 met terugwerkende kracht tot 3 december 1957 op grond van een daartoe strekkende wet alle Nederlandse bedrijven genationaliseerd. Kernpunt van deze nationalisatiemaatregelen was dat het om de nationalisatie ging van uitsluitend Nederlandse eigendommen; andere buitenlanders bleven buiten schot. Dit kwam voort uit de reden van de nationalisatie; het ging om een strafmaatregel tegen Nederland, volgens de preambule van de desbetreffende wet "in het kader van de strijd voor de bevrijding van Irian Barat".

Op 24 september 1960 trad de Indonesische Agrarische Basiswet in werking. Op grond van de op deze wet gebaseerde itvoeringsbeschikkingen verloren vele, juist Nederlandse, belanghebbenden de facto de beschikking over hun grond- en huizenbezit. De door sommige particuliere belanghebbenden ondernomen pogingen om in hun rechten hersteld te worden, schadevergoeding te verkrijgen of om zich te verhalen op Indonesische eigendommen elders, hadden geen resultaat. Eind 1966 werd de schade die door particulieren was geleden op f 195 mln geraamd en die door bedrijven op f 2339 mln.

De Nederlandse Staat die zelf financieel tamelijk zwaar was getroffen en bovendien door particuliere belanghebbenden werd benaderd om ook hun belangen te behartigen, kon voorshands niets doen omdat Indonesië in augustus 1960 de betrekkingen met Nederland verbrak. Pas na de totstandkoming van het Verdrag van New York inzake West-Irian en de daaruit voortvloeiende normalisatie van de betrekkingen konden in 1964 met Indonesië besprekingen worden begonnen over schadeloosstelling voor de hierboven omschreven schadeveroorzakende gebeurtenissen, alsmede over de schade veroorzaakt door de overdracht van West Irian. Afgesproken werd dat om te beginnen, wederzijds zo spoedig mogelijk een eind zou worden gemaakt aan de discriminatie op financieel-economisch gebied, hetgeen onder meer inhield dat de Nederlandse vorderingen niet zouden worden achtergesteld bij die van andere landen.

Inmiddels was in 1963 bij Buitenlandse Zaken een Bureau Schadeclaims Indonesië ingesteld. Aanvankelijk beperkte dit Bureau zich tot de registratie van claims op Indonesië. Voor circa f 4,5 mld aan claims werd geregistreerd. In 1965 werd echter met Indonesië overeenstemming bereikt over de afdoening van de Nederlandse vorderingen met een lump-sum, hetgeen onderhandelingstechnisch het voordeel had dat geen discussie behoefde te worden gevoerd over de afzonderlijke onderwerpen waarover wellicht verschil van opvatting bestond. Op volstrekt onduidelijke wijze werd vervolgens begin 1966 door de Nederlandse onderhandelingsdelegatie de Nederlandse claim op f 1250 mln becijferd. De lump-sum waarover overeenstemming werd bereikt bedroeg ten slotte f 600 mln. Dit bedrag is vastgelegd in de Overeenkomst van 7 september 1966 (Trb. 1966 no. 236). Van dit bedrag was in 1965 al f 36 mln als voorschot ter beschikking gekomen (mede in ruil voor f 100 mln exportkrediet). Het restant zal worden betaald in dertig (!) gelijke jaarlijkse termijnen te beginnen op 31 december 1973. Met ingang van 1 januari 1974 wordt over de openstaande bedragen 1% rente vergoed. Op 15 maart 1969 (Stb 1969, nr. 183) kwam de

Rijksverdelingswet tot stand, die evenals het Verdrag, zoals gezegd ook betrekking had op schade geleden door Nederlandse onderdanen als gevolg van de overdracht van West Irian.

De deelgerechtigden in het bedrag van f 600 mln kunnen ruwweg in twee groepen worden verdeeld: particulieren en anderen. Het streven is er op gericht geweest om de particulieren zo snel mogelijk over hun aandeel in de Indonesische uitkeringen te laten beschikken. Mede met het oog hierop is het Administratiekantoor Betalingen Indonesië in het leven geroepen, dat de vermelde betalingen aan particulieren registreerde en garandeerde. De uitkeringen aan de andere deelgerechtigden (Staat en rechtspersonen) vinden pas vanaf 1978 plaats.

De betrokkenheid van de Nederlandse overheid was, zoals reeds is aangeduid, vanaf het eerste moment zeer groot als gevolg van de door haar rechtstreeks ondervonden financiële nadelen van de Indonesische acties. Overigens hadden deze acties niets met nationalisaties te maken. Toen er eenmaal wel sprake was van nationalisaties in de eigenlijke betekenis van het woord, is het evenals in het Egyptische geval frappant dat de Interdepartementale Commissie inzake Nationalisatievraagstukken, die in deze tijd nog volop bezig was met de regeling van de Oost-Europese schadeclaims op geen enkele wijze bij de behandeling van de Indonesische claims betrokken werd. Ook de Commissie zelf, toonde geen enkel teken van bemoeizucht. Slechts het door het Bureau Schadeclaims Indonesië zelfstandig ontworpen claimaansmeldingsformulier verleide de vertegenwoordiger van Financiën in de Interdepartementale Commissie tot het maken van opmerkingen over de slechte afstemming van dit formulier met dat voor de aanmelding van de Oost-Europese claims.

De gemaakte opmerking was blijkens de verslagen van de Commissie, een losse. Een mogelijke reden van dit nieuwe precedent in de aanpak van nationalisaties was het sterke buitenlands-politieke accent dat de Indonesische acties en de Nederlandse reacties hadden. Ook toen een ieder weer wat tot rust was gekomen, bleef dit buitenlands-politieke accent bewaard, zij het dat toen de nadruk lag op de normalisatie van de betrekkingen met Indonesië. In het licht van die normalisatie moest ook de schuldenregeling tot stand komen en het politieke belang daarvan rechtvaardigde het terugbrengen van de Nederlandse claim tot één zevende van de werkelijke waarde.

Overigens werd de Financiën betrokkenheid bij deze hele affaire in eerste instantie juist door de Staat te betalen rekening (ca. 2 mld.) gerechtvaardigd. Daarnaast vormde de sterke geïmpliceerdheid van de Nederlandsche Bank voor Financiën een extra reden om nauw bij de regeling van de financiële geschillen met Indonesië betrokken te worden. Ook het gegoochel met (herverzekerde) exportkredieten, zowel aan Indonesische zijde als van Nederlandse kant, betrok Financiën verder bij de Indonesische perikelen.

Op grond van de voornoemde omstandigheden, alsmede op grond van het Financiën-inzicht in de Indonesische betaalcapaciteit (ongeveer gelijktijdig met het tot stand komen van het Verdrag tussen Nederland en Indonesië werd er in het kader van de Club van Parijs een consolidatieregeling met Indonesië afgesloten) nam Financiën als delegatielid aan de besprekingen deel. Behalve uiteraard Buitenlandse Zaken waren andere departementen niet vertegenwoordigd. Wel ondertekende de minister van Binnenlandse Zaken in verband met de pensioen- en wachtgeldbetalingen de Memories van Toelichting van zowel de goedkeuringswet van het Verdrag als van de Verdelingswet. Tenslotte was Financiën betrokken bij het Administratiekantoor Betalingen Indonesië N.V., waarvan de directie wordt gevormd door de directie van de nauw met Financiën gelieerde Nederlandsche Credietverzekering Maatschappij en waarvan (van ABI N.V. dus) een ambtenaar van Financiën commissaris is.

Nationaal Archief bronnen:

2.05.118 Buitenlandse Zaken/Code-Archief 55-64

- 11294-11298** Indonesië
1955-1964 2 pakken en 3 omslagen
- 11294** Liquidatie van de NV Gemeenschappelijke Mijnbouwmaatschappij Billiton, 1955-1959
- 11295** Schadeloosstelling door de Indonesische regering voor de nationalisering van gas- en elektriciteitsbedrijven van de NV Overzeese Gas- en Elektriciteit Maatschappij en de Algemene Nederlands-Indische Elektriciteits Maatschappij, 1955-1964, pak
- 11296** Behandeling van claims van particulieren en bedrijven in verband met de nationalisering en onder beheerstelling door de regering van hun belangen in Indonesië, 1957-1964, pak
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2040](#)
- 11297** Verzoek van de NV Industriële Maatschappij Gebr. van Swaay te Den Haag om stappen te ondernemen tegen de Indonesische regering om de onder beheerstelling van deze maatschappij op te heffen, 1958
- 11298** Aanmelding en registratie van schadeclaims op Indonesië in verband met de nationalisering van Nederlandse eigendommen, 1963-1964
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2040](#)

2.08.51 Archief van het Ministerie van Financiën: Generale Thesaurie: Directie Buitenlands Betalingsverkeer, (1950) 1953-1979

- 30** Stukken betreffende het betalingsverkeer met **Indonesië**.
1953-1963 1 pak
- 136** Het voorbereiden van de Wet tot goedkeuring van de op 7 september 1966 te 's-Gravenhage ondertekende overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Indonesië inzake de tussen de beide landen nog bestaande financiële vraagstukken; het verdelen van het bedrag, bedoeld in de Nederlands-Indonesische Overeenkomst van 7 september 1966
1966-1970 1 omslag
Bevat Franse tekst
- 137** Stukken betreffende de onderhandelingen om te komen tot een regeling van nog hangende Indonesisch-Nederlandse effectenkwesties
1966-1972 1 omslag
Bevat Engelse tekst

Bron Historisch Dagblad:

Eind vorig jaar 2002, kwam de laatste betaling binnen op een rekening van **Buitenlandse Zaken bij De Nederlandse Bank**. Elk jaar heeft Jakarta keurig op tijd aan zijn verplichting voldaan. Zowel in Nederland als Indonesië was slechts een enkeling nog op de hoogte van de jaarlijkse betaling. Maar toen een klein nieuwsbericht midden dit jaar melding maakte van deze laatste overmaking, reageerde de Indonesische publieke opinie verontwaardigd en sprak van neokolonialisme en uitzuigerij. Ook in Nederland was de reactie er veelal een van schaamte dat Den Haag van de voormalige kolonie nog geld had geëist. De Indonesische regering echter heeft de kwestie laten rusten.

De regering van Soekarno besloot tot nationalisatie van Nederlandse bedrijven in Indonesië naar aanleiding van de Haagse weigering om de Indonesische soevereiniteit over West-Irian (Papoea) te erkennen. Het conflict escaleerde en tussen eind 1957 en midden 1962 ging Jakarta over tot onteigening van Nederlandse bezittingen. Pas in 1966, na de machtsovername door generaal Soeharto, waren de twee landen in staat om de slepende kwestie uit te praten.

De uiteindelijke overeenkomst hield in dat Indonesië 600 miljoen gulden zou betalen; daarvan was in 1965 al een voorschot van 36 miljoen overgemaakt. De rest zou met een jaarlijkse rente van 1 procent vanaf 1973 in dertig jaarlijkse termijnen worden voldaan. **Nederlanders konden tot augustus 1969 via het Bureau Schadeclaims Indonesië van het ministerie van Buitenlandse Zaken een claim indienen vanwege de achterlating van eigendommen door gedwongen vertrek uit Indonesië.** Jaarlijks zou het geld volgens een sleutel worden verdeeld. Van Nederlandse edelmoedigheid was volgens Luns sprake omdat de waarde van de activa die de Nederlanders eind jaren zestig hadden verloren, opliep tot 4,5 miljard gulden. Waarom zo vergevingsgezind? 'Het was een politiek akkoord,' erkende Luns destijds in de Tweede Kamer. 'De overeenkomst is niet alleen een afdoening van de commerciële kwestie, maar moet ook dienen om te komen tot een verdieping en vernauwing van de betrekkingen.' Dertig jaar later echter leidt de regeling vooral tot onbegrip.

De samenstelling van het balansbedrag en de mutaties in 1968 blijken uit onderstaand overzicht:

	(Gecorrigeerde) waarde per 31-12-1967	Investerings in 1968	Afschrijvingen in 1968	Verhoging v.d. waarde i.v.m. stijging v.h. prijspeil	Waarde per 31-12-1968
Ministerie van Defensie:					
Marine	2 153	147	93	20	2 227
Landmacht	3 174	300	185	80	3 369
Luchtmacht	1 821	196	306	30	1 741
Ministerie van Verkeer en Waterstaat .	8 398	762	160	560	9 560
Burgerlijke Rijksgebouwen	1 880	164	24	115	2 135
Agrarische eigendommen	2 310	81	13	75	2 453
Diversen	997	252 ¹⁾	30	5	1 224
	20 733	1 902	811	885 ²⁾	22 709

¹⁾ In dit bedrag is 205 miljoen begrepen wegens toeneming van de voorraden van het Landbouw-Egalisatiefonds.

²⁾ Het bedrag van 885 miljoen is op de Staatsbalans gereserveerd onder post 15, zodat het balanssaldo door deze waardeverhoging van de activa niet is beïnvloed.

Post 10. Schulden op korte termijn

c. Schulden uit hoofde van leveringen, werkzaamheden enz.

Deze schulden worden voornamelijk gevormd door de per 31 december 1968 nog ten laste van de begroting 1968 te betalen bedragen.

d. Diverse schulden op korte termijn

De hieronder opgenomen schulden omvatten een groot aantal posten van uiteenlopende aard, welke – in tegenstelling tot de in post 10c begrepen schulden – niet rechtstreeks voortvloeien uit de uitvoering van de begroting 1968.

Tot de belangrijkste mutaties behoren de toeneming van de bij het Rijk belegde reserves van het Staatsbedrijf der P.T.T. van 602 miljoen tot 777 miljoen en van de lopende interest van de Staatsschuld van 467 miljoen tot 553 miljoen.

Voorts is als uitvloeisel van de overeenkomst met Indonesië ultimo 1968 onder deze balanspost opgenomen een bedrag van 147 miljoen, zijnde het restant van de gegarandeerde Nederlands-Indische leningen van 1935 en 1937.

Post 13. Stortingen door Rijksfondsen in anticipatie op een uit te geven vaste lening

Het bedrag van 836 miljoen heeft vrijwel geheel betrekking op de stortingen (ingevolge de Beleggingswet) door het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.

De mutaties in 1968 bestaan uit:

Deelneming in de 6½% onderhandse leningen 1968 I, II en III	1 583
Uitbetalingen ten laste van de gestorte bedragen	358
	1 941
Stortingen ten bedrage van	1 447
Saldo afnemings in 1968	494

Post 14. Schulden op lange termijn

a. Geconsolideerde binnenlandse schuld

In het „Algemeen verslag van de stand der Staatsschuld op 31 december 1968” is een specificatie van de ultimo 1968 openstaande leningsbedragen opgenomen.

De mutaties in 1968 worden gevormd door de plaatsing van nieuwe leningen tot een bedrag van 2.333 miljoen en amortisatie ten bedrage van 577 miljoen.

b. Buitenlandse schuld

In het hierboven onder post 14a genoemde verslag is ook een overzicht gegeven van de buitenlandse schuld. In 1968 werd afgelost tot een bedrag van 237 miljoen, zijnde het bedrag van de vervroegde aflossing der restantschuld (\$ 65.520.973,-) uit hoofde van de E.C.A.-lening Nederland I.

c. Verplichtingen betreffende het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds

De vermindering van de verplichtingen in 1968 bestaat uit de aflossingsbestanddelen van de in 1968 betaalde annuïteiten.

d. Verplichtingen betreffende andere pensioenfondsen

Specificatie:

Spoorwegpensioenfonds	1 130
Algemeen Mijnwerkersfonds	138
Stichting Administratie Indonesische pensioenen	138
	<u>1 406</u>

De verplichtingen jegens het Spoorwegpensioenfonds namen enerzijds toe met de contante waarde van de (nieuwe) annuïteit welke het Rijk met ingang van 1968 aan het fonds is verschuldigd uit hoofde van de Spoorwegpensioenwet (Stb. 1967, 138); anderzijds daalde de schuld met het bedrag van de aflossingsbestanddelen der in 1968 betaalde annuïteiten.

De verplichtingen der beide andere hiervoor genoemde instellingen verminderden in verband met de in 1968 gedane betalingen.

e. Verplichtingen betreffende het Invaliditeits- en Ouderdomsfonds

Het juiste bedrag van het tekort van het fonds bij

liquidatie (ingevolge de Liquidatiewet Invaliditeitswetten) kan thans nog niet worden vastgesteld. In verband hiermede is op de Staatsbalans 1968 het tekort onveranderd met 3 miljard opgenomen.

Post 15. Reserve waardeveranderingen

Voor de mutatie in deze reserve in 1968 moge worden verwezen naar de toelichting bij de balansposten 7 en 8.

Door het Rijk verstrekte garanties aan De Nederlandsche Bank N.V.

Deze post heeft betrekking op garanties, verstrekt aan de Nederlandsche Bank uit hoofde van de in 1954 met deze bank gesloten overeenkomst inzake de goudhandel en het deviezenbedrijf, respectievelijk de Wet inzake parawaarde van de gulden. De genoemde bedragen betreffen de goud- en deviezenreserves van de Nederlandsche Bank, voor zover daarover bepaalde risico's worden gelopen.

Vorige balansen bevatten de post „Voor risico van het Rijk door de Nederlandsche Bank gevoerde rekenin-

Overige door het Rijk verstrekte garanties

	1967	1968
Export- en Importgaranties	3 420	4 198
Garanties inzake door derden verstrekte leningen aan resp. ten behoeve van:		
het onderwijs:		
voortgezet onderwijs en vormingswerk	1 867	2 047
wetenschappelijk onderwijs	160	217
landbouwonderwijs	68	83
	<u>2 095</u>	<u>2 347</u>
de woningbouw	307	642
de N.V. Bank voor Nederlandsche Gemeenten	570	537
de middenstand	398	507
ziekenhuizen e.d.	270	326
ontwikkelingslanden buiten het Koninkrijk	214	232
de N.V. Luchthaven Schiphol	228	227
de ontwikkeling van Suriname en de Nederlandse Antillen	193	194
de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V.	158	126
de N.V. Nederlandse Spoorwegen	—	103
diverse bedrijven (zgn. bijzondere financieringen en kredieten ex artikel 71		
Wet op de Materiële Oorlogsschaden)	42	97
de N.V. Koninklijke Nederlandse Vliegtuigenfabriek „Fokker”	51	62
hotels	35	40
het Borgstellingsfonds voor de Landbouw	20	29
de Europese Maatschappij tot financiering van spoorwegaanleg (Eurofi-		
ma)	24	29
de N.V. Nederlandse Pijpleidingmaatschappij	18	26
de N.V. Nederlands Congresgebouw	15	17
de emigratie	15	16
de Vincent van Goghstichting	16	16
de Ned. Overzeese Financierings Maatschappij N.V.	13	12
Indonesië (3½% N.I.-Lening 1935, 3% N.I.-Lening 1937A)	179	— ¹⁾
overige doeleinden	30	30
Garanties voor schade als gevolg van kernongevallen, verleend aan een zestal		
instellingen op het gebied van de kernenergie, tot een maximum van f 430		
miljoen per ongeval	P.M.	P.M.
Dividendgarantie ad f 5 215 000,— aan de houders van preferente aandelen B		
van de Nationale Investeringsbank (Herstelbank) N.V.	P.M.	P.M.
	<u>8 311</u>	<u>9 813</u>

¹⁾ Ultimo 1968 opgenomen onder de diverse schulden op korte termijn.

gen". Deze omschrijving is thans gewijzigd omdat het gewenst werd geacht daaronder ook de garanties van het Rijk met betrekking tot de goudvoorraad van de Nederlandsche Bank op te nemen.

Balanssaldo

Het voordelige balanssaldo is in 1968 gestegen met 1413 miljoen. Deze verbetering houdt voor een belangrijk gedeelte verband met het vermoedelijk begrotingsoverschot van de Gewone Dienst 1968, hetwelk 1452 miljoen bedraagt; bijzondere factoren hebben per saldo een nadelige invloed ten bedrage van 39 miljoen op het balanssaldo uitgeoefend.

Laatstgenoemd bedrag kan als volgt worden geanalyseerd:

Uitgaven ten laste van de Buitengewone Dienst, welke niet op de balans zijn geactiveerd (o.a. bijdragen in investeringskosten van instellingen van wetenschappelijk onderwijs) . . .	401
Saldo van de wijzigingen in de activa en passiva als uitvloeisel van de overeenkomst met Indonesië	246
Diverse posten, per saldo nadelig	144
	791
Toeneming van de reserves van de Staatsbedrijven enz.	348
Ultimo 1967 te hoog opgenomen verplichtingen wegens nog ten laste van het dienstjaar 1967 te verrichten betalingen (de per 31 december 1968 bekende uitgaven van de Gewone Dienst 1967 bleken nl. lager te zijn dan de vorig jaar geraamde uitgaven)	208
Opbrengst van de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting ten behoeve van het Rijkswegenfonds (de met deze opbrengst gefinancierde investeringen zijn op de Staatsbalans geactiveerd onder post 8)	196
	752
	39

Tenslotte volgt nog een opstelling, waarin de Staatsbalans ultimo 1968 en de balansen van de vier voorafgaande jaren in gecombineerde vorm zijn weergegeven.

Gecomprimeerde staatsbalansen

Activa	Passiva			
	31 dec. 1964	31 dec. 1965	31 dec. 1966	31 dec. 1967 1968
Kas-, bank- en giroaldi	914	712	669	1 160 732
Vorderingen op korte termijn en voor- uitbetalingen:				
a. belastingen	4 875	5 579	5 989	6 635 6 755
b. overige	1 556	1 212	1 402	1 957 2 350
Vorderingen uit hoofde van contracten e.d., waartegenover verplichtingen staan	1 177	1 658	1 829	2 436 2 664
Vorderingen op lange termijn:				
a. leningen woningwetbouw	4 523	5 934	7 680	9 675 11 673
b. overige vorderingen	1 114	1 284	1 430	1 679 1 953
Reparatievorderingen op voormalige vijandelijke mogendheden	P.M.	P.M.	P.M.	P.M. P.M.
Deelnemingen in en leningen aan inter- nationale instellingen	4 177	4 313	4 747	4 610 4 852
Staatsbedrijven en deelnemingen in on- dernemingen	6 955	7 300	7 920	8 645 9 370
Onroerende en roerende goederen	17 347	18 674	19 964	20 774 22 709
Diverse activa	129	124	121	120 142
Saldo	96			
	42 863	46 790	51 751	57 691 63 200
Door het Rijk verstrekte garanties aan de Nederlandsche Bank N.V.				
Overige door het Rijk verstrekte garanties				
	6 788	7 225	7 048	6 882 6 486
	6 423	6 877	7 430	8 311 9 813

HET BUREAU SCHADECLAIMS INDONESIE

maakt het volgende bekend:

De natuurlijke- en rechtspersonen, die menen ingevolge de bepalingen van de Rijkswet van 15 maart 1969 (Stb. 1969, 183) deelgerechtigd te zijn in het bedrag bedoeld in de Nederlands-Indonesische Overeenkomst van 7 september 1962 (Trb. 199), omdat zij schade hebben geleden:

a. als gevolg van tussen 3 december 1957 en 15 augustus 1962 of namens de Indonesische regering verrichte handelingen of bevolen maatregelen van confiscatoire aard of door deze regering toegelaten of bevorderde tegen Nederlandse belangen gerichte handelingen of maatregelen, waarvan feitelijk verlies van rechten het gevolg is geweest,*

b. wegens het ophouden van de betalingen op obligaties ten laste van vóór 27 december 1959 wettig bestaande publiekrechtelijke gemeenschappen in Indonesië, bedoeld in artikel 4, tweede lid van de Overgangsovereenkomst, welke deel uitmaakt van de R.T.C.-overeenkomsten (Stb. J 570).**

c. in verband met de feitelijke onmogelijkheid om hun rechten uit te oefenen ten aanzien van goederen in Westelijk Nieuw-Guinea (West-Irian).

moeten, doch alleen voor zover zij dat nog niet hebben gedaan, hun vorderingen, met uitzondering van die hierboven vermeld sub b, schriftelijk indienen bij Het Bureau Schadeclaims Indonesië, Hooftskade 1, 's-Gravenhage (tel. 614941).

De hierboven sub b bedoelde obligaties zelf, bestaande uit mantel, talon en niet verzilverde coupons en voorzien van de definitieve stukkenverklaring, moeten door bemiddeling van een lid van de Vereniging voor den Effectenhandel te Amsterdam, de Vereeniging van Effectenhandelaren te Rotterdam of de Bond voor de Geld- en Effectenhandel in de Provincie te 's-Gravenhage (d.w.z. een bankinstelling of effectenkantoor) worden ingediend bij de Vereeniging van den Effectenhandel, Beursplein 5 te Amsterdam.

De houders van de obligaties worden geacht met de inschrijving bij een bankinstelling of effectenkantoor als boven bedoeld die instelling of dat kantoor te hebben gemachtigd tot het ontvangen van de daarop vallende uitkeringen en daarvoor kwijting te verlenen.

De termijn van indienen van alle categorieën vorderingen eindigt op 19 augustus 1969.

Vorderingen die niet vóór die datum zijn aangemeld, worden bij de verdeling niet in aanmerking genomen.

Schaden, die geleden zijn als gevolg van de oorlog en de nasleep daarvan, derhalve schaden die zijn ontstaan vóór 3 december 1957, komen niet voor registratie en uitkering in aanmerking.

* Het betreft hier derhalve schade, ontstaan door nationalisatie van bedrijven en feitelijk verlies door genoemde oorzaken van onroerend goed.

** Hieronder vallen dus uitsluitend de obligaties, uitgegeven door provincies en gemeenten van het voormalig Nederland-Indië voorzover die door Nederlands-Indië zijn gegarandeerd en zij luiden in Ned. Crt. en/of in Ned. Crt. taalbaar zijn gesteld.

